

Devlet kitabları mütedavil sermayesi hakkındaki 2133 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/1189)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/372

20 - I - 1939

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet kitabları mütedavil sermayesi hakkındaki 2133 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında Maarif vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 16 - I - 1939 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

C. Bayar

Kanun lâyihasının teklifini icab ettiren sebebler

Kültür bakanlığına 2259 sayılı kanun ile verilmiş olan okul ders kitaplarını hazırlatıp neşretmek işinin 2133 sayılı kanun ile ihdas edilmiş olan bir mütedavil sermaye ile başarılmasına çalışıldığı ve bu kanunun dördüncü maddesi ile alınmış olan salâhiyetinde 11 haziran 1936 tarih ve 3033 sayılı kanunla üç yıl için bir defa daha uzatılmış olduğu malûmdur.

Okul kitaplarının Devlet tarafından neşrine başlanılması ve ucuz kâğıd temini yolunda Büyük Millet Meclisince alınmış olan tedbirlerle talebe sayısındaki mütemadî yükselişe muvazi olarak kitab baskı sayılarının artması neticesi kitab fiatlarının ucuzlaması ve evvelce kabul edilmiş olan iskonto mikdarının fazla rağbeti çeker bir hadde olmaması neticesini tevlid etmekte bulunduğundan okul kitapları için satıcı teminini müşkülleştirmektedir. Bu sebeble iskonto haddinin biraz daha genişletilmesi zarurî görülmüş ve birinci madde bu esasa göre teklif olunmuştur.

Maddenin eski şeklinin son fıkrası satış işlerinin bir müteahhid elile idare edilmesine de mesâğ vermekte idi. Bu hususta yapılan tecrübe müsbet netice vermemiştir. Kültür bakanlığı bu iş için memleketin icabı hale göre lüzum görülecek muhtelif yerlerinde depolar kurarak kitab satışını kolaylaştırmağı daha faydalı gördüğü gibi bu yıl Diyarbakır ve Erzurumda yaptığı tecrübelerden de ümid verici sonuçlar alındığından bu yolda kanunî bir salâhiyet alınması maksadile son fıkranın teklif edilen şekilde tadilini lüzumlu görmektedir. Bu suretle kitabı bulunmayan yerlere kadar Devlet elile kitapları vaktinde götürüb satmak ve memleketin muhtelif yerlerindeki kitapçıları İstanbula kadar giderek kitab teminine çalışmak güçlüğünden ve masrafından kurtarmak kabil olacaktır.

Devlet kitabları mütedavil sermayesinin, her ders yılına lüzumu olan kitapları vaktinde hazırlayabilmek için muhtaç olduğu parayı temin maksadı ile verilmiş olan kredi salâhiyeti de bu günün ihtiyacına yetmemekte olduğundan artırılmasına zaruret görülmüş ve bu madde hükmünün 1945 malî yılı sonunda bitmek üzere altı yıllık bir devre için ikinci defa uzatılması teklif edilmiştir.

Maarif encümeni mazbatası

24 - I - 1939

T. B. M. M.

Maarif encümeni

Esas No. 1/1189

Karar No. 4

Yüksek Reisliğe

Devlet kitabları mütedavil sermayesi hakkındaki 2133 sayılı kanunun bazı maddelerini değiştiren ve Başvekâletin 20 - I - 1939 tarih ve 6/372 numaralı tezkeresile gelib Encümenimize havale buyurulan lâyiha, Maarif vekili Hasan Âli Yücel ve Neşriyat müdürü Faik Reşid Unat hazır oldukları halde müzakere edildi.

Kitabçılara verilen iskontonun, bazı kitaplarda ancak posta parasına tekabül edebildiği ve bu yüzden bir çok yerlerde mekteb kitablarını satacak kitabı bulunmadığı tecrübelerle anlaşılmıştır. Bunun için kitabçılara yapılan iskontonun yüzde yirmiden yüzde yirmi beşe iblâğı muvafık görülmüştür. İcab eden yerlerde depo açılması ve vekâletin vaktinde oralarda kâfi miktarda kitab bulundurabilmesi çok lüzumlu olduğundan gerek bu depo masraflarına ve gerekse kitabçılara verilecek iskonto fazlalarını

karşılama üzere kitabların maliyet fiatlarına zamm edilen yüzde otuzun otuz beşe çıkarılması da tensib edilmiştir.

Mekteblerin çoğalması ve bundan fazla olarak da talebe adedinin günden güne artması dolayısıyla kitabları vaktinde hazırlayabilmek için 2133 sayılı kanunla mütedavil sermaye nam ve hesabına açılan kıredinin 350 bin liradan 500 bin liraya iblâğı tasvib ve lâyiha aynen kabul edilmiştir. Yüksek Reisliğe saygılarla sunulur.

Maarif E. Reisi

Kars

F. Köprülü

Afyon K.

I. U. Aykurt

Giresun

H. T. Us

M. M.

Afyon K.

H. Çerçel

Antalya

T. Örs

Trabzon

H. Ülkümen

Kâtib

Trabzon

S. Hızal

Erzincan

H. Işık

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 52

Esas No. 1/1189

25 - I - 1939

Yüksek Reisliğe

Devlet ktabları mütedavil sermayesi hakkındaki 2133 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında olub Başvekâletin 20-I-1939 tarih ve 6/372 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Maarif encümeninin mazbatasile birlikte Encümenimize verilmiş olmakla Maarif vekili hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu:

Lâyiha, 2133 sayılı kanunun 3 ncü maddesine tevfi kan Devlet kitabları mütedavil sermayesile bastırılan kitabların tesbit edilecek maliyetlerine % 30 ilâvesile tayin olunan fiatlarının % 35 ilâvesile tayinini ve satıcılara yapılmakta olan % 20 iskontonun 25 şe çıkarılmasını ve lüzumlu görü-

len yerlerde kitab depoları ve satış mağazaları açılmasını ve mezkûr kanunun 4 ncü maddesile verilmiş olan ve Hazine kefaletile Millî bankalarda 350 000 liraya kadar hesabı cari açılması hakkındaki mezuniyetin 500 000 liraya çıkarılmasını ve bu salâhiyet müddetinin 1945 yılına kadar uzatılmasını istihdaf etmekte olub esas itibarile Encümenimizce de kabul edilmiştir.

Alınan izahata nazaran ilk ve orta tedrisata müteallik mekteb kitabları muhtelif kanunlarla verilen salâhiyetlere istinaden Maarif vekâletince temin edilmekte olub bunların yurdun en uzak yerlerine kadar ders yılı başında tevziini temin edebilmek için kitab satıcılarına bu gün-

künden fazla bir menfaat temini zarurî görülmüştür.

Gerçi 2133 sayılı kanunun 3 ncü maddesinde de bir iskonto haddi kabul edilmiş ise de bu mikdarın mühim bir kısmı posta ücretine tekabül ettiğinden satıcılara az bir menfaat temin eylediği ve bazı yerlerde satıcıların bu işi yapmağa yanaşmadıkları görüldüğünden satışı biraz daha cazib bir hale koymak üzere maliyet ve iskonto hadlerine 5 kuruş daha zammetmek suretile bunun temini lâyihanın birinci maddesinde istenmekte olduğundan Encümenimizce de muvafık görülmüştür.

Baskı sayısı talebe adedile mütenasiben artmakta olduğundan mezkûr kanunun 4 ncü maddesile verilen hesabı cari mezuniyetinin de 500 000 liraya iblâğı 2 nci maddede teklif edilmektedir. Bu ciheti de zarurî gören Encümenimiz küçük bir yazı değişikliği yapmak suretile

mezkûr maddeyi kabul eylemiştir.

Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reislige sunuldu.

Reis	Reis V.	M. M.
Isparta	Kayseri	Trabzon
Mükerrem Ünsal	F. Baysal	R. Karadeniz
Kâtib		
İstanbul	Balkesir	Çorum
F. Öymen	E. Adakan	E. Sabri Akgöl
Diyarbakır	Gazi Anteb	Kayseri
R. Bekit	A. Hikmet Ayerdem	N. Kerven
Kırklareli	Kırşehir	Kocaeli
Ş. Ödül	M. Seyfeli	A. Said Akbaytuğan
Malatya	Malatya	Maraş
M. Öker	O. Taner	A. Tiridoğlu
Mardin	Muş	Muş
R. Erten	Ş. Çiloğlu	Ş. Ataman
Ordu	Tokad	Yozgad
H. Yalman	S. Genca	S. İçöz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet kitablari mütedavil sermayesi hakkındaki 2133 sayılı kanunun bazı maddelerini değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1 — Devlet kitablari mütedavil sermayesi hakkındaki 1 nisan 1933 tarih ve 2133 sayılı kanunun 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Devlet kitablari mütedavil sermayesi ile basılacak kitablarm fiatleri her nevi masraflari idhal edilmek üzere tesbit edilecek maliyetlerine % 35 ilâvesile tayin olunur. Bu suretle satışa çıkarılan kitablarm fiatlerinde % 25 e kadar iskonto yapılır. Kültür bakanlığı bu kitablarm yayılmasını ve satılmasını kolaylaştırmak için her türlü ücret ve masrafı bu iskontolardan karşılanmak üzere icabı halinde ve lüzum göreceği yerlerde kitab depolari ve satış mağazalari açmağa mezundur».

MADDE 2 — Devlet kitablari mütedavil sermayesi hakkındaki 1 nisan 1933 tarih ve 2133 sayılı kanunun 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Yalnız Kültür bakanlığınca bastırılacak okul kitablari masraflarına karşılık olmak üzere Devlet kitablari mütedavil sermayesi nam ve hesabına Hazinesinin kefaleti ile Milli bankalardan azamî 500 000 liraya kadar cari hesaplar açtırmak için Maliye vekâletine mezuniyet verilmiştir.

Bu mezuniyet 1945 malî yılı sonuna kadar muteberdir».

MADDE 3 — Bu kanunun hükmü neşri tarihinden başlar.

MADDE 4 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Maarif vekilleri memurdur.

Bř. V.	Ad. V.	M. M. V.
C. Bayar	T. F. Sılay	N. Tınaz
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
Dr. R. Saydam	ř. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. Çetinkaya	H. Çakır
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	Rana Tarhan	F. Kurdoğlu

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEğİşTİRİşİ

MADDE 1 — Aynen kabul

MADDE 2 — Devlet kitablari mütedavil sermayesi hakkındaki 1 nisan 1933 tarih ve 2133 sayılı kanunun 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

(Yalnız Maarif vekilliğince bastırılacak okul kitablari masraflarına karşılık olmak üzere Devlet kitablari mütedavil sermayesi nam ve hesabına Hazinesinin kefaleti ile milli bankalardan azamî 500 000 liraya kadar cari hesaplar açtırmak için Maliye vekilliğine mezuniyet verilmiştir.

Bu mezuniyet 1945 malî yılı sonuna kadar muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4 — Hükümetin teklifi aynen.